

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

23 januari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de resultaten van de visitatieronde bij de lokale radio's en de sancties van het Vlaams Commissariaat voor de Media

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de uitspraken van een VRT-medewerker op de openbare radio betreffende de moord op Pim Fortuyn

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de uitspraken van VRT-presentator Dusauchoit tijdens het Radio 1-programma Café Terminus van 26 december 2002

Bijlage

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 23 januari 2003

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De interpellatie wordt gehouden om 9.22 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de resultaten van de visitatieronde bij de lokale radio's en de sancties van het Vlaams Commissariaat voor de Media

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de resultaten van de visitatieronde bij de lokale radio's en de sancties van het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wie de problematiek van de lokale radio's van dichtbij heeft gevolgd, weet waarschijnlijk dat de administratie voor Media begin 2002 een zogenoemde visitatieronde heeft gehouden bij de lokale radio's in Vlaanderen. Naar ik heb vernomen, werden alle lokale radio's bezocht en werd er gesproken met een aantal bestuursleden.

In elk geval bleek dat tal van erkende lokale radio's niet conform het decreet en de uitvoeringsbesluiten uitzenden. Er zijn jukeboxradio's die dag en nacht non-stop muziek overnemen. Andere zenders maken gebruik van de satelliet om illegaal programma's de ether in te sturen. Sommige hebben geen eigen studio's. We kunnen daar allemaal namen op kleven. Wie het rapport heeft ingekeken, weet min of meer waarover het gaat. Ook qua zendvermogen werden blijkbaar talrijke opmerkingen gemaakt.

Mijnheer de minister, waarschijnlijk zijn de onregelmatigheden niet allemaal even zwaar. Feit is dat er een aantal werden vastgesteld. Op verzoek van de voorzitter van het Vlaams Commissariaat voor de Media kreeg een aantal radio's die niet in orde waren, een tweede bezoek. Opnieuw bleken een aantal zaken niet te kloppen. Toch werd nog altijd niet ingegrepen.

Uit het jaarverslag van het VCM komt er geen eenduidige interpretatie van de regelgeving naar voren. Ik verwijs daarbij naar de sancties en de problematiek van de verplaatsing van de zendmasten. VCM-voorzitter Coremans heeft eind 1999 aan diverse lokale radio's een brief gestuurd om te melden dat het VCM aanvragen tot verhuis, waardoor de afstand tussen het theoretisch punt van de radio en de uitzendplaats meer dan 4 kilometer bedraagt, in elk geval afwijst.

Ik beseft dat er ondanks de brief en de benadering interpretatie mogelijk is. Toch blijken een aantal radio's de toestemming te hebben gekregen om te verhuizen over een veel grotere afstand. Ik kan u voorbeelden geven uit mijn eigen streek. De vroeger in Wevelgem gehuisveste zender Radio WLO/C-Dance is verhuisd naar Kortrijk. De afstand tussen beide plaatsen is ongeveer 10 kilometer. Een stuk van de verklaring zal wel zijn dat de zender zo dicht mogelijk bij de theoretische frequentie wil komen. De afstand is echter in elk geval meer dan 4 kilometer. Op de koop toe wordt het verzorgingsgebied verplaatst. Wevelgem en Kortrijk zijn volledig verschillende entiteiten. Toch kan dit blijkbaar zo maar. Een landelijk, kleine station werd omgevormd tot een stadradio. Dit druist in tegen een aantal decretale regels, niet alleen op technisch maar ook op inhoudelijk vlak.

Mijnheer de minister, andere lokale radio's hebben ook verplaatsingen aangevraagd van 200 meter. Wegens het theoretische punt kan dit dan weer niet. Als de afstand 8 tot 10 kilometer bedraagt,

Decaluwe

dan worden andere zenders ernstig gestoord. Daar til ik wel zwaar aan. Dezelfde radio's zenden uit hoewel ze niet volledig voldoen aan de vereisten die in het decreet zijn opgenomen.

Andere zenders, zoals bijvoorbeeld Radio Gemini, werden wegens een overtreding van het zendvermogen door het VCM wel veroordeeld tot een fikse boete. Dit probleem is ontstaan doordat RTBf-Doornik op de 106.0-frequentie illegale uitzendingen verzorgt. Die problemen bestaan al jaren. Radio Gemini is er het slachtoffer van geworden en wordt bovendien gestraft door het VCM. De boete is niet onaardig : 2.500 euro. Andere lokale radio's blijven echter vrijuit gaan.

De vierkilometerregeling geldt voor de verplaatsing van zendmasten. Een aantal lokale radio's werd in het verleden met deze regeling geconfronteerd omdat een verhuis van hun zendmasten nodig was. Die verhuis werd de eerste maal nooit toegestaan omwille van de bewuste brief van 11 maart 1999 waaruit ik heb geciteerd. De vierkilometerregeling werd echter in geen enkel Vlaams decreet opgenomen. De regeling kan dus niet worden aangewend om een verhuis al dan niet te verbieden. Terzake kunnen we terugvallen op de Conventie van Genève van 1994 van het International Communication Union. Die conventie werd door België ondertekend en moet ook worden nageleefd door de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap. De conventie legt de frequenties vast voor radio- en televisie-uitzendingen per land en bevat de regel die bepaalt dat bij de verhuis van de zendlocatie van een lokale radiozender binnen een straal van 15 kilometer en met een vermogen dat kleiner is dan 1 kilowatt, geen coördinatie nodig is met de buurlanden en andere gemeenschappen van een land.

Een aantal radio's die eerst geen toestemming kregen om hun zendmast te verplaatsen, hebben geprotesteerd bij het VCM, waarna de verhuis toch werd toegestaan. Wat voor de ene lokale zender wel kan, kan niet voor de andere. Waarschijnlijk heeft de ene zijn dossier wat beter gestoffeerd dan de andere door te verwijzen naar internationale rechtsregels. Ik zou hierover graag wat meer uitleg krijgen. Een aantal radio's zijn trouwens ook het slachtoffer geworden van meer storingen en een aantal andere radio's kreeg een boete omwille van een niet-gecoördineerde frequentie. Het is nodig om één lijn te trekken.

De hoofdreden van mijn interpellatie is het resultaat van de visitatieronde. Ik verwijs hierbij naar het recent decreet over de lokale, regionale en landelijke radio's. De erkenningsronde werd in het decreet verlengd. Op 1 september 2003 moeten de nieuwe erkenningen een feit zijn. Alle nieuwe radio's moeten op die datum kunnen uitzenden op basis van een nieuw frequentieplan. De CD&V-fractie heeft er al meerdere keren voor gepleit om de lokale radio's die het spel in het verleden correct hebben gespeeld, op een of andere manier te bevoordelen ten opzichte van lokale radio's die vragende partij zijn voor dezelfde frequentie, maar die in de voorbije periode de cowboy hebben uitgehangen. Het is dan ook van belang om inzage te krijgen in het verslag van de administratie over de visitatieronde.

Mijnheer de minister, ik stel u vier concrete vragen. Ten eerste, wat zijn de conclusies en grote lijnen van de visitatieronde ?

Ten tweede, in welke mate wordt met de resultaten van de visitatieronde rekening gehouden bij de aflevering van nieuwe erkenningen ? Die mogelijkheid bestaat : kijken we maar naar artikel 38decies van het nieuwe decreet op de radio-omroep. Dat decreet bepaalt dat het VCM de erkenning verleent op basis van een aantal criteria, maar ook dat de Vlaamse regering supplementaire voorwaarden voor de erkenning kan opleggen. CD&V is van mening dat als uit de visitatieronde blijkt dat radio's al jaren op een perfecte wijze werken, zij niet het slachtoffer mogen worden van radio's die af en toe op de vingers worden getikt. In welke mate zullen we rekening houden met dit onderzoek en met eerder uitgevoerde onderzoeken en beoordelingen ?

Ten derde, wat is de verklaring van de sanctie die aan een aantal zenders werd opgelegd omwille van illegale uitzendingen van RTBf-Doornik en van overtredingen die niet worden gestraft ? Ik heb reeds de voorbeelden gegeven van jukeboxradio's, het werken zonder studio's en illegale straalverbindingen. De namen van de overtreders zijn gekend, maar toch legt het VCM geen sancties op.

Ten vierde, waarom mogen commerciële landelijke radiozenders op niet gecoördineerde frequenties uitzenden en een aantal lokale radio's niet ? Lokale radio's die het toch doen, worden zelfs gestraft door het VCM.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we moeten veel res-

Keulen

pect hebben voor de minister en voor de mensen van de administratie gezien het werk dat ze hebben verzet bij de visitaties. Daar is weken en maanden van werk ingestoken. De mensen van de lokale radio's zeggen ook dat dit werk ernstig is opgevat. Er zijn goede gesprekken gevoerd, en de zaken werden grondig aangepakt, zoals het hoort.

Anderen hebben erop gewezen dat het een sector is die draait op vrijwilligers. De wet is de wet, en wie een vergunning heeft, moet ook de regels respecteren en handhaven. Bij de basis horen we echter dat er weleens wordt aangeklopt bij de voorzitter van de vereniging, die doorverwijst naar de secretaris, waarna er niets meer van wordt gehoord. Er komt daarna geen visitatie meer. Dat zorgt voor grote paniek, want intussen wordt er wel volgens de regels gewerkt.

Mijnheer de minister, wordt dit, zoals gezegd bijzonder gewaardeerde, werk van de administratie ook intern geëvalueerd? Dit zijn immers mammoetoperaties. Wordt er soms nagedacht over de bij de controles gebruikte werkwijze, en over de vraag of ze voldoen aan wat ermee werd beoogd?

Het is goed dat deze controles in de toekomst op gezette tijdstippen blijven gebeuren, zij het misschien wat systematischer en gericht. Ik geef persoonlijk de voorkeur aan minder wetgeving, maar wel transparante wetgeving, gecombineerd met een serieuze handhaving. De burgers en de rechtsonderhorigen hebben daar op termijn het meeste aan. Zonder daarmee meteen kritiek te willen geven, is mijn vraag dus of er ook interne controle en evaluatie is door middel van een quotering van de eigen aanpak.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ter attentie van het VCM wil ik daar nog een bezorgdheid aan toevoegen. Ik heb namelijk een en ander opgevangen over de interpretatie van het decreet, maar ik weet niet of dat naar aanleiding was van de visitatie of van bepaalde klachten. Enkele lokale radio's beginnen zich op het nieuwe decreet voor te bereiden. Dat mag voorbarig heten, maar het is ook wel begrijpelijk. Er verandert immers een en ander. Door het huidige decreet wordt 4 uur lokale uitzending opgelegd, maar in het nieuwe decreet staat dat er enkele lokale nieuwsbulletins moeten zijn.

Dat vergt een andere organisatie van het uitzendingschema.

De radio's die daar nu al mee bezig zijn, en blijkbaar na jaren voor het eerst goed functioneren, worden nu op de vingers getikt. Nochtans zijn dat geen cowboys, maar mensen die een en ander willen voorbereiden, hoewel het decreet pas vanaf 1 september in voege treedt. Ik respecteer de keuze van het VCM om kort op de bal te spelen, maar gezien het nieuwe decreet en de discussies die we daarover hebben gevoerd, mag er naar mijn oordeel dit jaar ten aanzien van dit aspect een gedoogbeleid zijn. Het is immers niet onlogisch dat ze zich voorbereiden op een nieuw decreet, want omschakelen gaat niet van de ene dag op de andere, en vergt heel wat interne reorganisatie, zeker als er wordt gewerkt met vrijwilligers.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me daarbij aan. Er zijn nu dossiers lopende, en mensen moeten advocaten onder de arm nemen. In het licht van de nieuwe wetgeving die binnenkort in voege treedt, is dat erg jammer. Ik sluit me aan bij het pleidooi van de heer Vermeulen voor een zeker gedoogbeleid en voor redelijkheid. Dat is tenslotte een belangrijk principe in de wetgeving.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik vraag de leden van de commissie met aandrang het hoofdstuk uit de gecoördineerde mediadecreten over het Vlaams Commissariaat voor de Media nog eens na te lezen. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de huidige ministeriële verantwoordelijkheid Media, en de bevoegdheden van het VCM. Het VCM bezit rechtspersoonlijkheid en functioneert autonoom in de toepassing van alle bepalingen van artikel 166ter van de gecoördineerde decreten. Ongeveer 80 procent van uw vragen is daarom zonder voorwerp.

Wat me wel aanbelangt, is de visitatieronde bij de lokale radio's. Als historicus wil ik met genoegen proberen uw geheugen op te frissen, zodat u de reden van deze opdracht begrijpt. Ik heb de administratie Media deze opdracht gegeven met de bedoeling te proberen het fenomeen lokale radio, zoals het functioneert op het terrein, in kaart te brengen. Op basis daarvan kunnen we een inzicht krijgen in hun werking en kunnen we ons oriënteren in onze omgang met het fenomeen.

Van Mechelen

We zijn verplicht geweest telkens de vergunningen te verlengen, omdat Vlaanderen er sinds 1993 niet in slaagde tot een akkoord te komen met de Franse Gemeenschap over de coördinatie van het radiogebouwen in België. Dat was de context van de opdracht tot een visitatieronde bij de lokale radio's.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van september 2001 tot januari 2002. Het is uitgevoerd door ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Media. De bezoeken werden niet vooraf aangekondigd, en hadden tot doel zo veel mogelijk correcte informatie te verzamelen en het feitelijk functioneren van de lokale radio's in kaart te brengen. We hebben over de resultaten daarvan al gesproken, in de aanloop tot het decreetgevend werk vorig jaar.

Ik moet zeggen dat dit zowel de administratie als mezelf een vrij diepgaand inzicht heeft gegeven over hoe het eraan toe gaat op het terrein. Vaak is er sprake van hectische toestanden, en in sommige gevallen van onaanvaardbare toestanden. Sommige radiozenders waren bij wijze van spreken gevestigd in een houten hok, waar geen mens nog binnen kon. We hebben dus het inzicht gekregen dat we wilden krijgen, namelijk een antwoord op de vraag hoeveel radio's er in een samenwerkingsverband functioneren – de ketenradio's -, en hoe de radio's gehuisvest zijn en of ze werken met professionele medewerkers of met vrijwilligers. Indien ze met vrijwilligers werken, wilden we weten met hoeveel. We wilden ook weten of deze radio's een secretariaat hadden, of ze een studio hadden, of die toegankelijk was, of ze eigen opnameruimte hadden, of er uren waren waarop ze lokale programmatie uitzenden van op de site zelf, of er vraaggesprekken gebeurden, hoe het zat met de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van de VZW. Dit alles hebben we in kaart gebracht om te zien of de veelheid van frequenties zoals die in tempore non suspecto in Vlaanderen waren toebedeeld de basis moest vormen voor een nieuwe aanpak van lokale radio's.

Ik heb dit verslag gelezen en werd ook geconfronteerd met getuigenissen, net als deze commissie, tijdens de hoorzittingen die hier werden georganiseerd. Dit alles heeft me in mijn overtuiging gestrekt dat het dom zou zijn om in te gaan op het voorstel van de CD&V-fractie om de radiovergunningen nogmaals voor 3 jaar te verlengen. Een betere begraving zouden we de lokale radio in Vlaanderen niet kunnen hebben bezorgd. We hebben beslist om door te gaan. Het ontwerp van de

creet is hier ondertussen goedgekeurd. De vaststellingen waarvan sprake is, zijn in kaart gebracht door de administratie Media voor de minister van Media, en dus niet in het kader van de toezichtfunctie van het VCM. Dat zijn immers twee compleet verschillende aangelegenheden. Dit document vormt dus op geen enkele wijze de basis voor de besluitvorming en de beslissingsprocedures van het VCM.

U vroeg of er rekening wordt gehouden met de resultaten van deze visitatieronde bij het geven van nieuwe erkenningen. Als het aan mij ligt niet. Wel speelt het een rol bij het opstellen van een nieuw frequentieplan, waarvoor ik wel bevoegd ben. Uit de resultaten blijkt immers waar men werkt, waar men niet werkt, hoe men werkt, waar er eventueel overtollige frequenties zijn en waar men kan trachten door het verschuiven van frequenties een ideaal radiospectrum te creëren voor de lokale radio's. Ik gebruik het document dus bij het opstellen van dat nieuwe frequentieplan, dat er in de loop van de volgende maanden zal aankomen. Het document zal niet worden gebruikt door het VCM voor zijn oordeel over de vergunningen die het moet toekennen. Dit beoordelen zal moeten gebeuren op basis van het ontwerp van decreet dat u hebt goedgekeurd en het uitvoeringsbesluit, dat zich momenteel voor advies bij de Raad van State bevindt. Als ik me niet vergis, zal de Raad van State daar in de loop van de volgende 2 weken een oordeel over vellen.

U vroeg hoe kan worden verklaard dat er zenders bestraft zijn omwille van illegale uitzendingen vanuit de RTBF. De verklaring die u beoogt te verkrijgen voor het feit dat welbepaalde zenders worden bestraft en andere niet, kan ik u niet geven, daar de bevoegdheid tot het uitoefenen van het toezicht – zoals reeds gezegd – niet behoort tot mijn ministeriële bevoegdheden. Bovendien is het me niet duidelijk naar welke gevallen u verwijst. Om tegemoet te komen aan uw drang om het VCM ter verantwoording te roepen door vragen en interpellaties aan mijn adres, heb ik de voorzitter gevraagd me een lijst over te maken met een volledig overzicht van alle beslissingen van het Commissariaat in klachtenprocedures en ambtshalve onderzoeken met de graad van bestraffing en de aard van de overtreding. Ik heb dit document gekregen. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat we dit toevoegen aan het verslag van deze interpellatie, zodat de leden een volledig overzicht krijgen (zie bijlage p. 16). Zoals u weet, heeft het VCM momenteel een eigen webstek, waar u nog bijkomende documentatie kunt vinden over deze procedures.

Van Mechelen

Dan was er de vraag waarom de commerciële landelijke radio zenders op niet-gecoördineerde frequenties mogen uitzenden en lokale radio's niet. Laat me duidelijk zijn : wijzigingen aan een frequentieplan moeten naargelang het geval worden gecoördineerd met de andere gemeenschappen, de Regie der Luchtwegen en de buitenlandse administraties. Dat weet u. Onder een wijziging van het frequentieplan verstaat men : een nieuwe frequentietoewijzing, een verhoging van het uitgestraald vermogen en/of van de equivalente antennehoogte van een bestaande toewijzing, of een verplaatsing van een bestaand radio-omroepstation. Dit principe geldt voor alle particuliere radio-omroepen, conform de bepalingen van het KB van 10 januari 1992 betreffende de klankradio-omroep in frequentiemodulatie in de band van 87.5 megahertz tot 108 megahertz. Dat KB is nog steeds van kracht. De Raad van State heeft deze principes reeds bij herhaling bevestigd.

Voor alle frequenties van de particuliere radio's werd de voornoemde coördinatieprocedure correct doorlopen. Voor de lokale radio-omroepen is het frequentieplan echter al veel langer in voege, zodat de aanpassingen hieraan eerder beperkt en direct implementeerbaar zijn. Voor de landelijke radio-omroepen zitten we momenteel nog steeds in de implementatiefase van het theoretische plan dat we hebben goedgekeurd. Zo kan het inderdaad voorkomen dat er kleine afwijkingen zijn tussen, bijvoorbeeld, de theoretische coördinaten en de werkelijke coördinaten, naargelang men natuurlijk een bouwvergunning kan bekomen om een antenne op te richten. Dat is maar één praktisch voorbeeld van de moeilijkheden die rijzen op het terrein. Als minister van Ruimtelijke Ordening weet ik beter dan wie ook dat als er vandaag in het straatbeeld van Vlaanderen ergens een zendmast verschijnt, er nog maar eens een actiecomité zal worden opgericht.

Het kan inderdaad zijn dat er zich afwijkingen voordoen tussen de theoretische en de werkelijke coördinaten. Al deze afwijkingen moeten conform het KB gecoördineerd worden. Na afronding van deze coördinatieprocedure zullen deze wijzigingen ook in het theoretisch plan worden ingebracht.

Om etherchaos te vermijden mag niemand op niet-gecoördineerde frequenties uitzenden. Ik herhaal dat er over de frequenties die aan Q-Music en 4FM werden toegekend een volledig technisch akkoord was voor 48 frequenties en dat de Franse Gemeenschap voor 8 gevraagde frequenties beperkingen

heeft opgelegd zodat ook daar technisch conform een vergunning werd afgeleverd.

Mijnheer Decaluwe, het zit niet alleen u hoog dat sedert jaren geen enkel arrest van de Raad van State is uitgevoerd, ook niet voor de 106.0-frequentie van RTBf-Doornik. Ik betreur dat. Er werden procedures doorlopen bij de Raad van State en burgerlijke rechtbanken. De etherpolitie is echter nog steeds in handen van het BIPT. Tijdens de uiterst moeilijke onderhandelingen met de Duitstalige, de Franse en de Vlaamse Gemeenschap over de etherfrequentie, hebben we het ook gehad over die instelling. We kunnen enkel slagen in ons opzet indien het BIPT zijn functie echt opneemt. Ik ben er wel steeds meer van overtuigd dat het beter zou zijn de bevoegdheden over te hevelen. Na Nederland worden er ook in België verkiezingen gehouden. Dat is misschien het moment om de zaak te bespreken.

Bij de bespreking van de beleidsbrief hebben we ons geëngageerd een nota op te stellen over de convergentie tussen telecom enerzijds en media en omroepen anderzijds. Zeker na het opstarten van het e-VRT-project en de toekomstige digitale televisie ben ik er nog meer van overtuigd dat het onhoudbaar is dat we de twee regelingen op twee verschillende bestuurs- en beleidsniveaus moeten implementeren. Dit dreigt onwerkbaar te worden en ons een handicap op te leveren. De evolutie in Vlaanderen verloopt immers veel sneller dan die in de Franse Gemeenschap. Ik zal een nota opstellen die zou kunnen worden opgenomen in de volgende ronde van de staats hervorming. Ik heb minister-president Dewael hiervan op de hoogte gebracht. Ik hoop in elk geval dat de problemen zo snel mogelijk van de baan zijn.

Mijnheer Vermeulen en mijnheer Keulen, we bevinden ons in een tussenperiode. De heer Decaluwe zegt – terecht – dat het decreet bestaat en dat het afdwingbaar is. Het valt onder het toezicht van het VCM. Het commissariaat treedt ook meestal op op basis van klachten. Dat blijkt ook uit de lijst. Op dat moment kan het VCM niet anders dan de huidige decretale regelgeving toepassen.

Er worden trouwens nogal wat sancties uitgesproken. Het tarief gaat van 1.250 euro tot 1.500 euro. Daarnaast zijn er nog een aantal andere sancties. Als minister heb ik echter geen positief injunctierecht zoals de minister van Justitie. Dat zou geen slechte zaak zijn. Ik laat het echter aan de wijsheid van het parlement over om te beslissen wat er tijdens de tussenperiode moet gebeuren. Het is toch de bedoeling de erkenningsronde op te starten en

Van Mechelen

deze, indien mogelijk, af te ronden voor het zomerreces. Het nieuwe frequentieplan zou van toepassing moeten zijn op 1 september 2003. We zullen die paar maanden waarschijnlijk wel overleven.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik ben het eens met uw laatste opmerkingen. Het zou inderdaad beter zijn als één niveau bevoegd zou zijn. In een van de stukken van de CD&V-fractie werd dit een aantal jaren geleden trouwens reeds opgenomen. Op dat vlak zitten we op dezelfde golflengte.

Mijnheer Keulen, om hierover geen misverstand te laten bestaan, de visitatieronde die de administratie heeft uitgevoerd, was zeer ernstig. De vraag is natuurlijk wat daarmee moet gebeuren. Dat is ook de essentie van mijn interpellatie.

Mijnheer de minister, u hebt uw mening en wij de onze. De visitatieronde en het lijvig document enkel gebruiken in het kader van het frequentieplan, vind ik wat mager. We blijven erbij dat wie in het verleden goed heeft gewerkt, op een of andere manier een voorsprong moet krijgen.

U hebt daarnet de CD&V-fractie verwijten gemaakt. U stelde : "mochten we de erkenningen met 3 jaar hebben verlengd, dan zou er blijkbaar een begrafenis eerste klas zijn gevolgd". U verwijst zelf voortdurend naar het akkoord over het frequentieplan. De premier heeft de zaak naar zich toe getrokken. Tot nu toe heb ik echter nog geen concrete resultaten gezien terwijl dat nu juist is wat telt. Het is gemakkelijk principesakkoorden af te sluiten. Ik ben echter meer geïnteresseerd in de concrete uitwerking. Er zijn signalen dat dit blijkbaar niet zo eenvoudig is.

Mijnheer de minister, in uw antwoord spreekt u zichzelf tegen. Enerzijds moet het plan op 1 september 2003 operationeel zijn. Wij hopen dat met u. Anderzijds stelt u dat het frequentieplan de volgende maanden wel zal worden goedgekeurd. Als we het decreet niet aanpassen, moeten de nieuwe erkenningen op 1 maart 2003 starten. Dit houdt in dat er volgende maand een nieuw frequentieplan moet zijn.

Als daarover geen duidelijkheid wordt geschapen, zal de lijkwagen aan de voordeur van de lokale radio's staan. Dat is niet de fout van CD&V maar wel van de paars-groene meerderheid.

We hebben al meerdere malen discussies gevoerd over het VCM. Ik weet ook wat kan en wat niet kan. Mijnheer Keulen, u pleit voor een gedoogbeleid. Ik heb daar geen problemen mee. Minister Van Mechelen heeft echter terecht gezegd dat we een keuze moeten maken. Als de heren in het ene geval een sanctie uitspreken en in het andere niet, dan moet men mij maar eens uitleggen hoe dat komt. We kunnen daar niemand vragen over stellen.

Als het commissariaat wordt hervormd, dan moet er minstens worden voorzien in een beroepsprocedure. Door een gebrekkige communicatie is er op dit moment geen duidelijkheid. Iedereen doet maar zijn zin. Ik pleit voor klaarheid en parlementaire controle. Zoals het nu loopt, kan het niet meer.

We kennen voorbeelden waarbij er in het ene geval een sanctie wordt uitgesproken en in het andere niet. In het kader van de hervorming van het VCM zal er op de ene of de andere manier een procedure moeten worden gevonden om hieraan te verhelpen.

De voorzitter : Mijnheer Decaluwe, we zijn het er toch over eens dat dit in het huidige decreet niet mogelijk is ?

De heer Carl Decaluwe : Dat klopt. Het is evenwel mijn recht om een aantal punten aan te kaarten en uitleg te vragen.

Mijnheer de minister, in het decreet zijn er mogelijkheden waarvan u gebruik kunt maken. Artikel 38decies maakt het mogelijk supplementaire criteria in te bouwen. We blijven er dan ook bij dat er criteria moeten worden ingebouwd voor diegenen die in het verleden goed werk hebben geleverd zodat ze een voorsprong krijgen ten opzichte van diegenen die zich als cowboys hebben gedragen. Als de wil aanwezig is, zijn er mogelijkheden.

In uw conclusie stelt u dat er afwijkingen bestaan. Het is echter het een of het ander. Ik stel gewoon vast dat het VCM in het ene geval strikt juridisch optreedt en in het andere geval niet. Is het niet zo dat het gelijkheidsbeginsel is geschaad wanneer de commerciële landelijke radiozenders op niet-gecoördineerde frequenties mogen uitzenden en lokale radio's niet, en dat als die laatsten het wel doen kunnen ze zelfs boetes krijgen. Dat vergt verder onderzoek. We kijken uit naar de uitvoeringsbesluiten en de erkenningsronde om zo vlug mogelijk de nieuwe lokale radio's volgens het nieuwe

Decaluwe

decreet operationeel te maken. Ik kondig hierbij een motie aan.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Zonder in herhaling te vallen protesteer ik tegen, en distantieer ik me van de commentaar van de heer Decaluwe op de werking en de besluitvorming van het VCM. Het komt een parlementslid niet toe om te oordelen over de sancties die het VCM uitspreekt. Als u dat blijft doen, dan stel ik voor dat u het gewoon opdoekt. Daarvoor is één decreet nodig. Dan is de minister opnieuw bevoegd en vanaf dat ogenblik ook politiek verantwoordelijk. Ik stel voor dat we dat debat straks voeren.

Het is de bedoeling dat het frequentieplan in de loop van februari wordt afgerond zodat we conform de vooropgestelde termijnen op 1 maart kunnen starten.

Wat het rapport en de impact van goed functionerende radio's betreft, heeft deze commissie in het nieuwe radiodecreet duidelijk gestipuleerd dat dit criterium wordt opgenomen. Dat is door alle leden van de commissie gevraagd en bevestigd door de minister.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : De visitatieronde was een mammoetoperatie. Wordt de visitatieronde als zodanig intern nog geëvalueerd ? Ik pleit ervoor dit soort dingen iets gericht en op gezette tijdstippen opnieuw te doen omdat in wetgeving de handhaving ontzettend belangrijk is.

Minister Dirk Van Mechelen : Het rapport geeft ons een inzicht in het functioneren van een lokale radio en geeft ons de mogelijkheid een beleid te voeren en bij te sturen.

De resultaten van het rapport worden opgenomen in de frequentieplanning omdat bijvoorbeeld op dit ogenblik erkenningen zijn toegekend aan radio's die puur functioneren als een cassetteradio. In dit geval moet men niet vechten voor een frequentie op een moment van coördinatie. Die frequentie kan dan gerust verdwijnen en mee opgenomen worden door een andere frequentie van een andere lokale radio. Op die manier proberen we het luisstercomfort te versterken.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, u hebt het over de resultaten van de visitatie, maar ik heb het over de organisatie van de visitatie en over de vraag of men niet moet nagaan of de zaken in de toekomst anders moeten worden aangepakt, eventueel iets gericht.

Minister Dirk Van Mechelen : Beleidsmatig is de visitatie gebeurd, en dient waarvoor ze moest dienen. De vraag is nu of ze geregeld moet gebeuren. Beleidsmatig zal ik daar vanzelfsprekend de opdracht toe geven. Wanneer we anderzijds gaan praten over een nieuw VCM met al dan niet uitgebreide mogelijkheden ten aanzien van personeel en bezetting, dan moet het VCM de mogelijkheid hebben om permanent de werking van lokale radio's te screenen en minder afhankelijk te worden van het klachtensysteem. Dat past in het debat van straks.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Decaluwe werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de uitspraken van een VRT-medewerker op de openbare radio betreffende de moord op Pim Fortuyn

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de uitspraken van VRT-presentator Dusauchoit tijdens het Radio 1-programma Café Terminus van 26 december 2002

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Caluwé tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de uitspraken van een VRT-medewerker op de openbare radio betreffende de moord op Pim Fortuyn en van mevrouw Dillen tot minister

Voorzitter

Van Mechelen, over de uitspraken van VRT-presentator Dusauchoit tijdens het Radio 1-programma Café Terminus van 26 december 2002.

De heer Caluwe heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik neem aan dat de Nederlandse bezoekers die we dadelijk zullen horen tijdens de hoorzitting, mogelijkerwijze geïnteresseerd zijn in het voorwerp van deze vraag.

Tijdens de uitzending van 26 december 2002 van het programma café Terminus van Radio 1 werd door de heer Dusauchoit een aantal merkwaardige uitspraken gedaan. Ik citeer ze. Eerst zegt de presentator, Ben Crabbé : 'Waar ben je hard van geschrokken, dit jaar ?' De geïnterviewde, Chris Dusauchoit, antwoordt : 'Het plotse heengaan van de heer Fortuyn, Pim.' De heer Crabbé zegt : 'Dat was niet zo om te lachen, hé.' De heer Dusauchoit gaat verder : 'Euh, laat me zeggen dat ik daar toch een kleine bedenking bij had. Ik herinner me dat toen het nieuws me bereikte – ik was aan het koken – en ik had er toch geen slecht gevoel bij. Ik dacht van : erger kwaad is voorkomen. Ja, dat meen ik echt. Eigenlijk dacht ik, om eerlijk te zijn : one down, twenty to go. Het heeft me verwonderd dat de zaak zo lekker snel geïmplodeerd is.' Dan volgde enige stilte en vervolgde hij : 'Ik vond dat de zaak snel was afgehandeld.'

De heer Crabbé neemt na enige aarzeling terug het woord en zegt : 'Daar kun je je toch nooit achter scharen ?' De heer Dusauchoit besluit met : 'Nee, natuurlijk niet. Maar ik vond het toch, laat ons zeggen, een oplossing waar ik op termijn toch de positieve kanten van ga inzien.'

Mijnheer de minister, ik hoop dat u het met mij eens bent dat dergelijke verklaringen verwerpelijk zijn. Ze zijn bovendien gevaarlijk omdat ze labiele figuren op ideeën kunnen brengen. Ik wil er nog aan toevoegen dat ten aanzien van de heer Dusauchoit een verzwarende omstandigheid geldt omdat hij presentator en zelfs moderator is in programma's die gericht zijn op jongeren en dat hij op die manier een zekere voorbeeldfunctie ten aanzien van jongeren vervult.

Ik wil niet ingaan op de vraag of deze uitspraken ook strafrechterlijk voor sancties in aanmerking kunnen komen. De broer van Pim Fortuyn heeft klacht neergelegd en het gerecht moet daarover zijn werk doen. Wij moeten ons de vraag stellen of

dergelijke verklaringen door een erkende omroep mogen verspreid worden en of ze in overeenstemming zijn met het openbaar karakter van de VRT. De heer Dusauchoit deed deze uitspraak immers niet alleen tijdens een uitzending van de openbare omroep maar hij is ook als presentator en moderator verbonden aan verschillende radio- en televisieprogramma's van de openbare omroep.

Daarom denk ik dat de vraag rijst of deze verklaringen in overeenstemming zijn met een hele reeks artikelen uit de gecoördineerde mediawetgeving. Ik denk bijvoorbeeld aan volgende artikelen : artikel 8 § 2, waarin onder meer bepaald wordt dat het hele aanbod van de VRT moet worden gekenmerkt door de kwaliteit van de programma's zowel naar inhoud, naar vorm als naar taalgebruik ; artikel 8 § 3 waarin onder andere wordt gesteld dat de VRT moet bijdragen tot een democratische en verdraagzame samenleving en tot een onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming in Vlaanderen ; artikel 38 ter decies dat weliswaar betrekking heeft op de landelijke radio-omroepen maar dat naar ik aanneem bij uitbreiding ook kan beschouwd worden als zijnde van toepassing op de VRT en waarin onder meer bepaald wordt dat het verboden is programma's aan te bieden die strijdig zijn met de openbare orde of die een belediging kunnen betekenen voor andermans overtuiging ; artikel 78 § 1 dat onder andere bepaalt dat er geen programma's mogen worden uitgezonden die schade kunnen toebrengen aan de mentale ontwikkeling van minderjarigen ; artikel 78 § 2 dat bepaalt dat programma's niet mogen aansporen tot haat op grond van ras, geslacht, godsdienst of nationaliteit en dat mij bij uitbreiding ook van toepassing lijkt te zijn op elke vorm van aansporing tot haat.

Mijnheer de minister, bent u van oordeel dat deze verklaringen in strijd zijn met één van deze bepalingen uit de gecoördineerde mediawetgeving ? Hebt u gebruikgemaakt van de toezichtsmogelijkheden waarover de Vlaamse regering beschikt om op te treden tegen deze verklaringen, of bent u van plan dit te doen ?

Zelf heb ik klacht neergelegd bij het Vlaams Commissariaat voor de Media, bij de Geschillenraad en bij de Kijk- en Luisterraad. Als parlamentslid heb ik echter minder bevoegdheid om klacht neer te leggen dan dat u dat als minister namens de Vlaamse regering hebt. U hebt een positief injunctierecht ten aanzien van het Vlaams Commissariaat voor de Media omdat de Vlaamse regering op grond van het decreet kan verzoeken dat er wordt opgetreden aangaande van bepaalde gebeurtenis-

Caluwé

sen die in strijd zouden kunnen zijn met de mediawetgeving. Hebt u dit middel ook gebruikt ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Caluwé heeft reeds verwezen naar de bijzonder opmerkelijke uitspraken die de VRT-presentator, de heer Dusauchoit, in december deed in verband met de moord op de Nederlandse politicus Pim Fortuyn. Dergelijke uitspraken op de openbare omroep zijn absoluut onaanvaardbaar en vormen een duidelijke inbreuk op de mediadecreten. Het is de absolute plicht van een VRT-presentator om de nodige kiesheid aan de dag te leggen bij het formuleren van uitspraken, zeker als die een gevoelig onderwerp betreffen. De uitspraken van de presentator hebben de radioluisteraars werkelijk geschokt. Dat bleek uit de vele lezersbrieven en reacties.

De uitspraken zijn nooit op een ondubbelzinnige en duidelijke wijze door de heer Dusauchoit teruggenomen en verworpen. Integendeel, hij deed een aantal pogingen om zijn onaanvaardbare uitspraken te relativiseren en goed te praten, maar hij heeft zijn woorden nooit volledig teruggenomen. Hij deed enkel een paar manoeuvres, waarschijnlijk omwille van de klacht die door de broer van Pim Fortuyn werd ingediend.

Het kan niet dat de openbare omroep dergelijke uitspraken uitzendt. Ik heb vernomen dat het om een live-uitzending van een radioprogramma ging. In een reactie heeft de VRT echter laten weten dat ze niets met deze zaak heeft te maken heeft omdat de heer Dusauchoit volledig voor eigen rekening sprak. Bovendien heeft de VRT-woordvoerder in zijn eerste reactie de uitspraken gerelativeerd. Een dergelijke vergoelijking is evenzeer onaanvaardbaar : de VRT is volledig verantwoordelijk voor alle programma's, zowel op radio als op televisie. Het is de plicht van de VRT om op een duidelijke wijze volledig afstand te nemen van dergelijke extremistische uitspraken en om iedere samenwerking met de presentator onmiddellijk en definitief te beëindigen.

We kunnen nu enkel vaststellen dat de openbare omroep een dergelijke beslissing weigert te nemen. Integendeel, sinds drie weken is hij de presentator van een nieuw programma : Huisje Weltevree. Het is bovendien een praatprogramma gericht op jongeren. Het gaat over de verhouding tussen tieners en ouders. Een man die overall wordt opgeworpen

als een zogenaamde BV, heeft echter een voorbeeldfunctie.

De uitspraken druisen in tegen iedere vorm van deontologie en hebben niets te maken met het recht op vrije meningsuiting. Iemand die presentator is bij de openbare omroep heeft zich volledig te houden aan alle spelregels. In de eerste plaats is er de algemeen geldende maatschappelijke norm dat je andersdenkenden niet beledigt, maar respecteert. Deze spelregel past duidelijk niet in de denkwereld van de heer Dusauchoit. Daarvan getuigen ook zijn latere uitspraken in over mijn collega, de heer Dewinter. Hij stelde : 'Een aanslag op Filip Dewinter zou niets verhelpen aan de problematiek van de aanwezigheid van het Vlaams Blok in het politieke landschap. Deze partij is anders, valt of staat niet met één man. Deze partij zou dit overleven'. Dit illustreert duidelijk dat de man in kwestie verder gaat met dergelijke uitspraken.

De heer Caluwé heeft er ook al op gewezen dat de uitspraken volledig in tegenstrijd zijn met de gecoördineerde mediadecreten. Ze zijn zeker en zonder enige vorm van discussie, een inbreuk op de kwaliteitsverplichting van de openbare omroep. Dergelijke verklaringen zijn volledig in tegenstrijd met de plicht tot objectiviteit, onafhankelijkheid en pluralisme. Al deze termen vinden we terug in de gecoördineerde mediadecreten. Daarenboven zijn de uitspraken duidelijk in tegenstrijd met de verplichting die de VRT oplegt om een bijdrage te leveren aan een democratische en verdraagzame samenleving. Toelaten dat een presentator openlijk verklaart dat een moord hem geen slecht gevoel geeft en positieve kanten heeft, is een regelrechte inbreuk op verdraagzaamheid.

Mijnheer de minister, ik meen dat het de plicht is van de VRT om ondubbelzinnig afstand te nemen van deze extremistische verklaringen en om daarenboven de samenwerking met de man onmiddellijk en definitief stop te zetten. Tot op vandaag is dat echter nog niet gebeurd.

Tot slot heb ik nog twee bedenkingen. Het is bijzonder merkwaardig hoe de zogenaamd politiek correct denkenden zich onmiddellijk ter verdediging van de heer Dusauchoit hebben ingezet. Er werd onder meer gezegd dat hij het zo niet heeft bedoeld en dat de uitspraak in de juiste context moet worden gezien. Het is nogal kras, maar ze vragen zich zelfs af of de politici zich niet met betere zaken kunnen bezighouden. Al deze elementen worden ter verdediging van de presentator opgeworpen. Dat is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar.

Dillen

Mijnheer de minister, ik keer de vraag even om. Beeldt u zich even in dat een BV openlijk verklaart een goed gevoel te hebben bij de moord op een Marokkaan in Borgerhout of Schaarbeek. Voor alle duidelijkheid en teneinde iedere mogelijke vorm van discussie te vermijden : ook die verklaring zou ik met dezelfde gedrevenheid afkeuren. Zou de VRT de verklaring aanvaarden als passende in het recht op vrije meningsuiting ? Zou de VRT bij monde van haar perswoordvoerder laten weten niets met de zaak te maken te hebben en zou ze de uitspraken relativiseren ? Zou de VRT op dergelijke, even verwerpelijke uitspraken ook reageren door de BV in kwestie te belonen met een nieuw programma en het programma verder te laten uitzenden ? U kent zelf het terechte antwoord op deze vragen.

Ik stel u graag de volgende vragen. Ten eerste, wat is uw standpunt over de uitspraken van de heer Dusauchoit ? Meent u dat dergelijke verklaringen aanvaardbaar zijn in het licht van de naleving van de mediadecreten ?

Ten tweede, welke maatregelen hebt u inmiddels genomen om op te treden tegen dergelijke verklaringen ?

Ten derde, wat is het standpunt van de VRT terzake ? We hebben enkele verklaringen gehoord van de woordvoerder onmiddellijk na de uitzending, maar daarna is het windstil geworden. Heeft de VRT maatregelen genomen tegen de presentator ? Als er geen maatregelen zijn genomen, wat is dan uw standpunt over de reactie van de openbare omroep ?

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb nog een korte bijdrage aan deze minidiscussie. Ik meen immers dat ze de decretale bepalingen voor een deel overstijgt. Ik dacht aan twee zinnen die soms in dit huis rondwaren. De eerste luidt : 'de gedachten zijn vrij'. In dit geval zouden we kunnen zeggen 'de gevoelens zijn vrij'. De tweede luidt : 'woorden zijn als kogels, eens vertrokken, kunnen ze niet worden gestopt'.

Iedereen heeft eigen gedachten, dromen en gevoelens, maar niet alles wat wordt gedacht, mag worden gezegd. Dit heeft niets te maken met hypocrisie, maar alles met beschaving. Deze kleine discussie

is dan ook eerder een oproep voor verantwoordelijkheid, gericht op alle publieke figuren, inclusief de partijen en politici. Elke publieke figuur moet zich er goed van bewust zijn dat niet alles wat wordt gedacht, mag worden uitgesproken. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Het is belangrijker om dit bewustzijn te installeren dan om uit te zoeken of er sancties of maatregelen nodig zijn. De verantwoordelijkheid van iedereen die publiek het woord voert, is zeer groot.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me volmondig aan bij de woorden van de heer Vermeulen. Zijn invalshoek is juist en hij schetst de correcte dimensie.

Over de casus zelf, ben ik van mening dat de heer Dusauchoit onprofessioneel en moreel fout is geweest. De zaak kan in 'het huis van vertrouwen' een aanleiding vormen om na te denken over kwaliteitsnormen en over een professionele en deontologische manier van werken. De zaak moet er intern worden geëvalueerd.

Wie over humor praat, bevindt zich altijd op een heel moeilijk snijvlak. Wanneer is het nog leuk, en wanneer wordt het grof ? Humor evolueert bovendien zeer snel. In uitzendingen van programma's uit de jaren zestig en zeventig op de Nederlandse zenders valt het op dat de dingen waarmee Toon Hermans toen de mensen kon vermaken, nu heel onschuldig zijn geworden. Wat Youp van't Hek en anderen nu in Nederland brengen, is van een heel ander kaliber en komt vaak in de sfeer van het grove, of ten minste van het cynische.

De vraag is hoe ver iemand kan gaan. Waar ligt de grens waarvoor er moet worden opgetreden ? Dat is moeilijk te beoordelen. Dusauchoit zal intussen ook wel beseffen dat hij de grens heeft overschreden, maar het blijft moeilijk uit te maken of er iets moet worden gedaan.

De dag van vandaag zien we in allerlei programma's ietwat leuke figuren optreden, die over alles en nog wat een mening hebben. Sommigen zijn wat over het paard getild, maar anderen doen het heel goed en zijn echt leuk. Het is een interne aangelegenheid van de VRT dit soort zaken in het oog te houden, en te oordelen of er professioneel, deontologisch of moreel over de schreef is gegaan.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik begrijp het standpunt van de VRT dat ze hun personeelsleden willen verdedigen. Dat is normaal, maar misschien is inderdaad, zoals mevrouw Dillen zei, de manier wat ongelukkig gekozen. Of politici niets anders te doen hebben, is uiteraard een dooddoener van eerste klasse. Er woedt al jaren een discussie over de befaamde voorbeeldfuncties van BV's, ook intern in de VRT. Dit incident zou een aanleiding kunnen zijn om zich daar intern eens over uit te spreken en de zaken op punt te stellen.

De heer Dusauchoit heeft wellicht gewoon wat onbedachtzaam en spontaan geantwoord, misschien met andere dingen in het achterhoofd. Dat neemt niet weg dat ook ik het moeilijk heb met zulke uitspraken.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn persoonlijke mening als politicus is dat de uitspraken van de heer Dusauchoit onaanvaardbaar zijn. Ze getuigen van een bijzonder slechte smaak, en strekken hem niet tot eer. Ieder politicus die ooit fysiek of anderszins is bedreigd, weet dat dit een bijzonder delicate aangelegenheid is.

Als minister van Media moet ik me echter gedeisd houden. In eerste instantie moeten de toezichhoudende organen die we zelf bij decreet hebben opgericht, de Vlaamse Geschillenraad en de Kijk- en Luisterraad, zich over deze aangelegenheid uitspreken. Ik zal met genoegen van hun oordeel kennis nemen.

Het ging om een rechtstreekse uitzending. Dat is belangrijk bij de afweging van de verantwoordelijkheid van de openbare omroep. Toen de heer Dusauchoit enkele uitspraken deed die niet door de beugel kunnen, reageerde interviewer Crabbé onmiddellijk met – ik citeer – : 'Daar kun je je toch nooit achter scharen ? Een politieke moord, dat kan toch niet !' Daarop antwoordde de heer Dusauchoit meteen : 'Neen, natuurlijk kan dit niet.' De VRT heeft me laten weten, naar aanleiding van uw vraag, dat ze steeds de uitspraken van de heer Dusauchoit hebben betreurd. Ze hebben dat zowel extern als intern benadrukt.

De heer Dusauchoit heeft zelf ook publiekelijk zijn verontschuldiging aangeboden. Ik citeer hem let-

terlijk : 'Naar aanleiding van mijn uitspraken over Pim Fortuyn, waarbij ik zijn politieke en niet zijn werkelijke persoon viseerde, in de uitzending van Radio Terminus op 26 december 2002, heb ik reeds in contacten met de pers uitleg en nuances gegeven, zodat een klacht mij verwondert. Om het incident te sluiten, en in overleg met de VRT-directie, verontschuldig ik mij indien mijn woorden kwetsend waren voor zijn nabestaanden. Bij elke dood van een mens past rouw en respect. Mijn uitspraken waren niet van kwade wil of bedoeld beledigend te zijn.'

Bij zijn vraag of de verklaringen in strijd zijn met de mediawetgeving, heeft de heer Caluwé terecht verwezen naar een aantal artikelen uit het decreet. Het VCM heeft zich inmiddels onbevoegd verklaard, en heeft de klacht doorgestuurd naar de Geschillenraad. Vooral de Geschillenraad en in mindere orde ook de Kijk- en Luisterraad zullen zich uitspreken over de decretale bepalingen en de uitlatingen op de radio.

Ik heb de gedelegeerd bestuurder van de openbare omroep duidelijk laten weten dat het gebeurde als een tang op een varken past bij de stelling van de omroep dat ze vooral ethische en publieke kwaliteit moeten nastreven, en dat ze moeten nagaan of dit kan worden voorkomen.

Mevrouw Dillen wees erop dat de betrokkene een nieuw TV-programma maakt. Ik heb de gedelegeerd bestuurder laten weten dat alle medewerkers van de openbare omroep, inzonderheid zij die op het scherm komen, in alle omstandigheden de nodige zorgvuldigheid in acht moeten nemen, ook als ze niet zelf verantwoordelijk zijn voor het programma. Het is niet zo dat er twee soorten ethiek zijn, een voor de medewerker van de VRT die een programma presenteert of erin optreedt, en een andere voor de geïnterviewde in een radioprogramma. Een medewerker van de VRT is in al zijn uitspraken en daden gebonden door het principe van zowel ethische als publieke kwaliteit.

We moeten de excuses van de betrokkene aanvaarden. Wie zijn wij dat we dat niet zouden doen ? De toezichhoudende overheid is nu aan het woord. Zij zal uitmaken of de VRT als openbare omroep verantwoordelijk is, en zo ja, welke initiatieven de omroep kan nemen als iemand in een live uitzending zulke laag-bij-de-grondse verklaringen aflegt.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vrees echter dat de

Caluwé

uitspraken van de betrokkene geen lapsus waren of het gevolg van een slechte voorbereiding. Hij wist dat hij zo'n vraag zou krijgen, want het interview was vooraf doorgesproken.

De eerst persoonlijk telefonisch, maar – naar nu we vernemen – ook publiekelijk afgelegde verklaring dat zoiets niet kan worden gedaan ten aanzien van het Vlaams Blok omdat ze daar met te velen zijn, is van bijzonder verwerpelijk allooi. Ze toont opnieuw aan dat het geen lapsus was, maar een geestesgesteldheid, een bewuste overtuiging van de betrokkene. Ik begrijp niet dat u zich daarbij niet meer vragen stelt.

Het was inderdaad een rechtstreekse uitzending. Zoals u zei, kwam de uitspraak evenwel niet van een particuliere geïnterviewde, maar van iemand die professioneel verbonden is met de omroep. Ook al werd hij nu geïnterviewd en was hij niet zelf verantwoordelijk voor het programma, toch was hij nog steeds verantwoordelijk voor zijn daden en draagt ook de openbare omroep die verantwoordelijkheid. Ik blijf dus met vragen zitten.

We zullen zien wat de gevolgen zijn van de aangespannen procedures. Ik vraag me echter af of iemand met zo'n ingesteldheid de juiste figuur is om programma's voor jongeren te modereren. Mijnheer de minister, het was een goed signaal geweest als u zelf ook namens de Vlaamse regering klacht had ingediend bij de diverse raden en commissies.

Minister Dirk Van Mechelen : De VRT heeft reeds een gesprek gehad met de betrokkene. De VRT laat me weten dat het de uitspraak afwacht om verdere stappen te zetten. Dat lijkt me verstandig en logisch. Dat is een normale procedure.

Moet de minister bij dergelijke incidenten telkens zelf het initiatief nemen om klacht in te dienen ? Ik vind van niet. De Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor Radio en Televisie en de Vlaams Geschillenraad voor Radio en Televisie zijn niet opgericht opdat ik de nieuwe brievenbus zou worden voor klachten aan deze instanties. Van iedereen hier aanwezig kijk ik waarschijnlijk het minst televisie en beluister ik het minst de radio. Er zijn 6 miljoen Vlamingen die nogal wat televisie kijken en radio beluisteren. Wel vind ik dat we de toezichhoudende organen moeten verenigen, zodat er één aanspreekpunt inzake media komt. Zo zal iemand die zich geschokt voelt door iets, snel en zeer transparant een klacht kunnen indienen. Nu ziet de modale burger door het bos immers de bomen niet meer.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, dat me deels tevreden stelt, daar blijkt dat we in dit dossier op dezelfde golflengte zitten. U hebt duidelijk en ondubbelzinnig afstand genomen van de werkelijk walgelijke verklaringen van de heer Dusauchoit. Zoals de heer Caluwé als zei : het was geen lapsus. Het ging over weloverwogen en goed doordachte uitspraken, getuige het feit dat de heer Dusauchoit het naderhand nog nodig heeft gevonden om gelijkaardige verklaringen te richten aan het adres van mijn fractievoorzitter en mijn partij. De heer Dusauchoit is hier werkelijk over de schreef gegaan. De uitspraken zijn zowel professioneel als deontologisch en juridisch onaanvaardbaar. Hopelijk krijgen we daarin gelijk. We moeten afwachten. Ik ben benieuwd naar de juridische gevolgen. Deze uitspraken hebben helemaal niets meer te maken met humor, maar getuigen enkel van slechte smaak en onverdraagzaamheid.

Ik betreur alleen, mijnheer de minister, dat de VRT voorlopig een afwachtende houding blijft aannemen. Daar blijf ik bij. Hier was het de plicht van de openbare omroep om, als duidelijk voorbeeld om iedere toekomstige herhaling te voorkomen, kortdaat op te treden, zeker wanneer die omroep beweert kwaliteitsvolle televisie te geven. Het is onaanvaardbaar dat een presentator als de heer Dusauchoit, zeker gezien zijn hoge BV-gehalte, nog langer op het scherm mag komen. Ik weet natuurlijk wel dat 'Huisje Weltevree' al langer was opgenomen, maar de VRT had zeer duidelijk moeten zeggen dat dit programma niet meer zou worden uitgezonden. Deze man heeft niet meer het recht om een programma te krijgen, zeker niet een programma dat gericht is op jongeren. Misschien kunnen we nog op dit dossier terugkomen na de diverse juridische uitspraken.

De voorzitter : Het antwoord was vrij duidelijk. De VRT moet hierover beslissen. Dat is zo vastgelegd in de wetgeving. De toezichhoudende organen zullen nu een uitspraak doen. Het parlement kan een mening formuleren, maar verder kunnen we er niets meer aan doen.

Mevrouw Marijke Dillen : In sommige gevallen kan de VRT wel onmiddellijk optreden en moet ze de juridische uitspraken niet afwachten.

De voorzitter : Ik bedoel dat dit een beslissing van de VRT is.

Mevrouw Marijke Dillen : Dit is een modeldossier. De VRT had moeten zeggen : dit is onaanvaardbaar, hier treden we onmiddellijk op.

Minister Dirk Van Mechelen : Mevrouw Dillen, over de grond van de zaak zijn we het hier allemaal eens. Maar u bent zelf advocate van beroep en zou dus moeten weten dat men moet proberen een straf te vinden in verhouding tot het begane misdrijf. Zo is een straf wegens een verkeersovertreding voor een gewone chauffeur meestal niet dezelfde als die voor een beroepschauffeur, om de gekende redenen. De interne beslissingsprocedure van de VRT is zeer strikt, mocht u eraan twijfelen. Dat bewijzen voorbeelden uit het recente verleden heel duidelijk. We moeten in alle sereniteit die procedure zijn gang laten gaan. Maar het is niet aan een minister en aan het parlement om te beslissen of de VRT al dan niet een programma mag uitzenden. Daar hebben we afstand van genomen. Hoe moeilijk het ook is, laat die barrière tussen de politiek en de openbare omroep bestaan, of we komen terug op glad ijs.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.35 uur.*

BIJLAGE

**Overzicht van de beslissingen van het VCM en klachtenprocedures en ambtshalve onderzoeken,
met de aard van de overtreding en de graad van bestraffing**

5 maart 1999	klacht Bingo/Kompas	waarschuwing (zendvermogen 50 Watt i.p.v. 18 W)
23 april 1999	klacht Saturnus/Caraad	waarschuwing (4 dipolen i.p.v. 2)
23 april 1999	klacht Saturnus/Dynamo	waarschuwing (uitgangsvermogen zender 65 W i.p.v. 34 W)
23 april 1999	klacht Saturnus/Plus	waarschuwing (uitgangsvermogen zender 63 W i.p.v. 46 W)
24 september 1999	ambtsh. televisieomroep Senior TV	intrekking (zendt niet uit)
24 september 1999	ambtsh. televisieomroep TNCC	intrekking (zendt niet uit)
5 november 1999	ambtsh. Radio Zoniën	intrekking (zendt niet uit)
5 november 1999	ambtsh. Radio Eksellence	intrekking (zendt niet uit)
23 juni 2000	ambtsh. Meetjesland	waarschuwing (storing luchtvaartband)
23 juni 2000	ambtsh. Arona	waarschuwing (storing Rijkswacht door illegale straalverbinding 2.4 GHz)
23 juni 2000	klacht Dallas/Caroline	waarschuwing (vermogen 68 W i.p.v. 29 W en frequentiezwaai 90 KHz i.p.v. 75 KHz)
23 juni 2000	klacht Oostvl. Omroepst./Free	intrekking (verschillende zware inbreuken waaronder geen specifieke lokale invulling; daarenboven niet verschenen op hoorzitting ondanks oproeping)
23 juni 2000	klacht Meetjesland/Internationaal	waarschuwing (vermogen 65 W i.p.v. 35 W en frequentiezwaai 100 KHz i.p.v. 75 KHz)
23 juni 2000	ambtsh. Activity Borsbeek	waarschuwing (overtreding specifieke lokale invulling)
23 juni 2000	ambtsh. Atlantis Lanaken	waarschuwing (overtreding specifieke lokale invulling)
23 juni 2000	ambtsh. EKZ Gent	waarschuwing (overtreding specifieke lokale invulling)
23 juni 2000	ambtsh. Sint-Jan Willebroek	waarschuwing (50 Watt i.p.v. 16 W)
19 september 2000	ambtsh. Boemerang Essen	100.000 frank boete (zendvermogen 300 Watt i.p.v. 20 W + andere kabel dan in zendvergunning vermeld)
19 september 2000	klacht Golden Flash/Heikant	waarschuwing (52 of 42 Watt i.p.v. 33 W)
19 september 2000	klacht Vlaanderen/Echo	100.000 frank boete (zendvermogen 180 Watt i.p.v. 40 W)

1 december 2000	amtsh. Alpine	waarschuwing (ongoorloofde verhuis)
1 december 2000	amtsh. Ardos	intrekking (omwille van fusie)
1 december 2000	amtsh. Peer	waarschuwing (uitgangsvermogen zender 62 W i.p.v. 11 W)
1 december 2000	amtsh. televisieomroep Kunstkanaal	intrekking (zendt niet uit)
12 januari 2001	klacht VRH/Alfa Noord	waarschuwing (frequentiezwaai 125 KHz i.p.v. 75 KHz)
26 januari 2001	klacht VRH/TOS	waarschuwing (uitgangsvermogen zendapparatuur 57 Watt i.p.v. 34 W)
14 februari 2001	klacht Vaernewyck/WTV-Zuid	waarschuwing (overtredingen decreetgeving reclame en telewinkelen)
14 februari 2001	amtsh. MTR	100.000 frank boete (uitgangsvermogen zender 360 W i.p.v. 50 W + 3 dipolen i.p.v. 2 + frequentiezwaai 160 kHz i.p.v. 75 kHz)
14 februari 2001	amtsh. Ternat	schorsing tot werkingsverslag is ingediend
14 februari 2001	klacht Venus/Viking	1 maand schorsing (overtreding lokale invulling + respecteren van het zendschema)
19 maart 2001	amtsh. Event TV	maant Event TV aan de decreetgeving op telewinkelen na te leven
6 april 2001	amtsh. Kabelradio Regie Flandria	intrekking (zendt niet meer uit)
18 mei 2001	amtsh. Telewinkelomroep HOT	500.000 frank boete (uitzenden zonder erkenning)
18 mei 2001	amtsh. kabelmaatsch. Integan	1.000.000 frank boete (doorgeven niet-erkende televisieomroep)
8 juni 2001	klacht Park/Saffier	50.000 frank boete (uitzenden vanop niet vergunde uitzendplaats)
22 juni 2001	amtsh. Moniek	waarschuwing (niet meedelen gewijzigde gegevens)
30 november 2001	amtsh. Olympia	intrekking (zendt niet meer uit en wordt betrokken in een fusie)
18 januari 2002	amtsh. Delmare	waarschuwing (niet uitzenden conform zendschema + niet meedelen gewijzigde gegevens)
18 januari 2002	amtsh. Bilzen	waarschuwing (niet meedelen gewijzigde gegevens)
18 januari 2002	amtsh. Yannick	intrekking (stopzetting - geen werkingsverslag)

18 januari 2002	ambtsh. Digitaal	1.250 euro boete (niet meedelen wijzigingen + laattijdig indienen werkingsverslag)
18 januari 2002	ambtsh. Dimension	waarschuwing (niet respecteren zendtijd + laattijdig indienen werkingsverslag)
18 januari 2002	ambtsh. VIO	schorsing tot gewijzigde gegevens zijn medegedeeld
18 januari 2002	ambtsh. Radioka	schorsing tot werkingsverslag is medegedeeld
18 januari 2002	ambtsh. FM Brussel	waarschuwing (laattijdig indienen werkingsverslag)
22 maart 2002	ambtsh. Radio Ternat	intrekking (zendt niet meer uit)
22 maart 2002	ambtsh. Radio Haspengouw	waarschuwing (laattijdig indienen werkingsverslag)
22 maart 2002	klacht Bingo/Kompas	1.500 euro boete (zendvermogen 60 W i.p.v. 18 W – recidive)
22 maart 2002	klacht Bingo/Gemini	2.500 euro boete (zendvermogen 450 W i.p.v. 30 W)
22 maart 2002	ambtsh. Radio Turnhout	1.250 euro boete (uitgangsvermogen zender 205 W i.p.v. 27 W + niet-vergunde straalverbinding)
12 april 2002	ambtsh. Arta	intrekking (meermaals geen medewerking verleend bij controle)
14 juni 2002	ambtsh. Centraal Limburg	intrekking (v.z.w. in vereffening + geen afdoende redenen voor overdracht)
14 juni 2002	klacht Flash/Lobbes	intrekking (maakt geen gebruik van zendmogelijkheden)
14 juni 2002	klacht Antigoon/Horizon	waarschuwing (bij tweede controle bleek zender 10 keer hoger ingesteld dan bij eerste controle)
14 juni 2002	klacht Antigoon/NOR Contact	1.500 euro boete (vermogen: 300W ipv 114 W; zender niet conform; kabel niet conform; 2 dipolen niet conform)
27 september 2002	ambtshalve onderzoek HOT	intrekking (geen gebruik meer maken van de zendmogelijkheden)
18 november 2002	klacht Golden Flash/Scoplia	waarschuwing (occasioneel gebruik vermogensversterker waarbij BIPT geen meting verricht, maar enkel maximaal haalbaar vermogen vermeldt)
18 november 2002	ambtshalve onderzoek Radioka	1.250 euro + schorsing tot indiening werkingsverslag (geen werkingsverslag ingediend + recidive)

18 november 2002	ambtshalve onderzoek Digitaal	1.250 euro + schorsing tot indiening werkingsverslag (geen werkingsverslag ingediend + recidive)
22 november 2002	ambtshalve onderzoek Kastel	2.500 euro boete (uitzenden met vermogensversterker waardoor het vermogen van 32 Watt tot 268 Watt wordt opgedreven)